

MÜLKİ İDAREDE

Kırk Yılın Ardından

Abdullah KALKAN / Kayseri Vali Yardımcısı

Atatürk'ün "idareciler münhasıran mektepten yetişmez, önlerinde takibe şayan numuneler gerekir" veciz ifadesinde olduğu gibi, rahmetli Recep Yazıcıoğlu Valimizin sıkça tekrarladığı "makamlardan şeref alınmaz, makamlara şeref verilir" sözü ile rahmetli Adnan Darendeliler Valimizin "iyi bir idareci her şeyden önce iyi bir insan olmak mecburiyetindedir" sözleri şiarımız ve kulaklarımızın küpesi oldu.

Değerli Arkadaşlarım,

Her birimiz küçük il veya ilçe şartlarında doğduk ve büyüdük. Birçoğumuz üniversite için ilk defa büyüdüğümüz çevrenin dışına çıktık.

12 Mart Muhtrası, Kıbrıs Barış Harekâtı, 12 Eylül Darbesi çocukluk ve ilk gençlik yıllarımızda şahit olduğumuz önemli olaylardı. Dışarıdan uygulanan ekonomik ambargonun

içeride sebep olduğu temel girdilerdeki kısıtlamaların doğurduğu benzin, gazyağı, tüp gaz vb. yoklukları ve yansımaları elektrik-su kesintilerini yaşamayanımız, ekmek, yağ, şeker, kuyruklarında sıra beklemeyenimiz yoktur. Vitrinlerde mal-ürün yoktu, maddi imkânlar ise sınırlıydı. Üstelik enflasyonun ne demek olduğunu da üniversitede iktisat derslerinde değil, çocukluğumuzdan beri yaşayarak öğrenmiştik.

Her gün onlarca kişinin ölümüne yol açan anarşinin yoğun olduğu, okula gidip gelirken 2-3 yerde yolumuzun kesilerek sağcı mısın-solcu musun suallerine muhatap olarak lise eğitimini tamamladık.12 Eylül 1980 öncesinde, sık yaşanan hükümet değişikliklerinde, okuldaki yönetim ve siyasi görüş hâkimiyeti de değişirdi. Kavgalar, dayaklar, boykotlar, her gün onlarca cinayetin işlendiği ve sıradanmış gibi algılandığı anarşi ortamı vardı.

I. Dünya Savaşı yıllarını yaşamış olan dedelerimizin ve II. Dünya Savaşı yıllarını yaşamış babalarımızın yanında sessizce ve büyüklerimizin yorumlarıyla beraber dikkatlice yurt ve dünya haberlerini TRT Ankara Radyosunun sabah (07.30), öğle (13.00) ve akşam (19.00) "ajans"larından dinleyerek büyüdük. Sınırlı harçlıklarla alınan kitaplar, kütüpha-

neden alınan ödünç kitaplar, arkadaşlarla değiş-tokuş edilen kitaplar ve yetmedi gazetelerden yapılmış kese kâğıtlarını dikkatlice açıp okumayanımız yoktur. Özellikle mahalle komşusu ve büyüklerimizin “aferin yavrum, sizler akıllı çocuklarsınız, sakın kavga etmeyin” vb. telkinleri hala kulaklarımızdadır. Ülkede insanları değerlendirirken tek ölçünün “sağ” ve “sol” kavramlarının olduğu, insanların giysi, saç ve bıyık tıraşı, okuduğu gazete veya konuşmasında kullandığı sözcüklere göre sağcı veya solcu olarak değerlendirildiği, daha ötesinde oturanlar şehir, mahalle hatta sokaklara göre sağcı ve solcu olarak bölünmüş, öğretmenler ve emniyet mensupları başta olmak üzere memurlar, işçiler, sendikalar, gazeteler sağ ve sol olarak bölünmüş, birbirinin zıddı olarak algılanan bu kavram çatışması içinde akıl ve makul kaybolmuş, ülke sağ ve sol kavramları dışında düşünemez durumda kalmıştı. Sadece kavganın hâkim olduğu kaos ortamı insanlara güvenin ve saygının temelini oluşturduğu değerler sistemimizin kapı ve pencerelerini kapattırdı, ilişkileri kopardı. Dedemlerin Pınarbaşı’nda çarşı içindeki evlerinde komşulara gidildiğinde kapı kilitlenir, ancak anahtar gelen olursa açsın girsin diye kapının üst tarafına konulurdu. Anarşi ortamına rağmen böylesine bir güven de vardı. Anarşinin temel amacının da bu güven duygusunu yok etme olduğunu meslek hayatımızda öğrendik. Evlerimize siyah beyaz televizyonlar yeni alınıyordu. Eminim birçoğumuz Muhammed Ali’nin boks maçlarını sabahın 04.00’ünde akrabalarımızın veya komşularımızın evlerinde izlemiştir. Şanslı olanlarımızın evlerinde televizyon veya manyetolu telefonlar vardı. Evlerimize çevirmeli telefonlar ise ancak santralin niteliğine ve kapasitesine bağlı olarak PTT’ye depozito bedeli yatırmak suretiyle ve uzun yıllar sıra beledikten sonra alınabiliyordu. Diğer taraftan, kış aylarında diz boyu kar

yağardı, çatılardan 2m. uzunluğunda buz sarkıtlar oluşurdu ama bir gün bile okullarımızın kardan dolayı kapalı olduğunu hatırlamıyorum.

İlkokula, ortaokula, liseye giderken babalarımızdan aldığımız “oğlum, eğer okuyacaksan, ceketimi, gömleğimi satar okuturum, yeter ki oku” ikazları hepimizin en büyük motivasyon kaynağımız olmuştur. Bütün bu yaşadıklarımız, kalbimizin derinlerinde yer etmiş olan vatan ve millet sevgisini ve aklımızda yer etmiş olan ülkemizin ve insanlarımızın çok daha iyiye, yüksek standartlara kavuşması, Cumhuriyetimizin en önemli hedefi olan “muasır medeniyet seviyesinin üzerine çıkmak” hususundaki duygu ve düşüncelerimizi olgunlaştırdı ve güzel ülkemizin dört bir tarafından, farklı aile ve kültür yapılarından gelen her birimizi “Kaymakamlık Mesleğinde” buluşturdu. Kaymakamlık, hepimizin gözünde ideal olan meslekti. Bizler başka sınavları kazanmadığımız için değil, “Kaymakam” olmak için sadece İçişleri Bakanlığının açmış olduğu sınavları kazanan ve mesleğe girenlerdeniz. Dönemimizin önemli bir özelliği de 12 Eylül darbesinden sonra sivil yönetim anlayışının yeniden yeşermeye başlamasıyla birlikte mesleğe başlamamızdır. Yaşadığımız bu şartlar hem bizleri olgunlaştırdı hem de bizden önce ve sonra görev alan dönemlerdeki meslektaşlarımızla farkımızı oluşturdu. Mülkiye Teftiş Kuruluna en çok müfettiş veren “73. Dönem” aynı zamanda en çok vali çıkaran dönem özelliğini de taşımaktadır. Gerek mesleğimiz gerekse dönem arkadaşlarımız daima gurur ve güven kaynağımız olmuştur. Atatürk’ün “idareciler münhasıran mektepten yetişmez, önlerinde takibe şayan numuneler gerekir” veciz ifadesinde olduğu gibi, rahmetli Recep Yazıcıoğlu Valimizin sıkça tekrarladığı “makamlardan şeref alınmaz, makamlara şeref verilir” sözü ile rahmetli Adnan Darendeliler Valimizin “iyi bir idareci her şeyden önce iyi bir insan olmak mecburiye-

tindedir” sözleri şiarımız ve kulaklarımızın küpesi oldu.

Develi Kaymakam Refikliği stajım döneminde bir vali yardımcısı büyüğümüz “vah yavrum, çok gençsin. Akıllı birine de benziyorsun. Vakit daha erken, kendine daha iyi bir iş buluver” demişti. “Niye böyle diyorsunuz, bugün, siz olsaydınız, ne yapardınız” soruma, “Ben, bugün yine kaymakam olurdum, ama çocuğumun bu zorlukları yaşamasını istemezdim” cevabını vermişti. Benzer durumlara çok defa şahit olmuştuzdur. Ancak, yaşadığımız zorluklar karşısında yılmadık. Meslekte iyi ve kötü, acı ve tatlı birçok olayla karşılaştık. Çorap değiştirmek için bile eve gidemediğimiz günlerimiz oldu. Memlekette isimsiz kahramanlar olduğunu gördük, kimi zaman da bizler isimsiz kahramanlar olduk.

Mesleğimizde yükselen arkadaşlarımız kendilerini de geldikleri yeri de dönemlerini de unutmadılar. Sayıları az da olsa bütün fedakârlık ve çalışkanlıklarına rağmen mesleğe erken veda eden, daha doğrusu kendilerini feda eden arkadaşlarımız da oldu. Çekilen çileler, vakur şahsiyetlerini bilenlerin gözünde kahramanlaştırdı. Aradan yıllar geçti, memleketimizin ve mesleğimizin şartları da iyileşti. Bu durum, mesleğimizden beklenilerde değişmelere yol açtı, mesleğimizin misyonunda değişiklikler oluşturdu ve mesleğimizin cazibesini artırdı. 40 yılın sonunda geriye baktığımızda kelimenin tam anlamıyla “idealist” nitelikte, çalışmaktan, üretmekten yorulmayan, doğruluktan ayrılmayan, Hak’kı ve halkı öne çıkaran bütün meslektaşlarımıza özellikle de dönem arkadaşlarımıza teşekkür ve saygılarımı sunuyorum. Bizlere güvenen ve velinimetimiz olan aziz milletimize, devletimize, bakanlığımıza, çalışma arkadaşlarımıza ve arkamızda kale gibi sağlam duran fedakâr ailelerimize de şükran ve saygılarımı sunuyorum.